

Regionale Arbeidsmarktprognose 2024-2025

Friesland

4 juni 2024

Banengroei Friesland stabiliseert, aanhoudende krapte vraagt om keuzes en creatieve oplossingen

UWV verwacht dat de werkgelegenheid in de arbeidsmarktregio Friesland in 2024 en 2025 in rustiger vaarwater terechtkomt, na enkele turbulente jaren. De arbeidsmarkt volgt hiermee de economie die terugkeert naar een gematigd groeipad. Ook aanhoudende personeelstekorten en hoge personeelskosten remmen de banengroei. De meeste sectoren laten een lichte banengroei zien. De uitzendsector herstelt zich volgend jaar licht na twee jaren van forse krimp. Hoewel de krapte op de arbeidsmarkt over een historisch hoogtepunt heen lijkt te zijn, blijven werkgevers de komende jaren last houden van personeelstekorten. Deze aanhoudende krapte vraagt om keuzes en creatieve oplossingen. Dit blijkt uit de Arbeidsmarktprognose 2024 – 2025 van UWV.

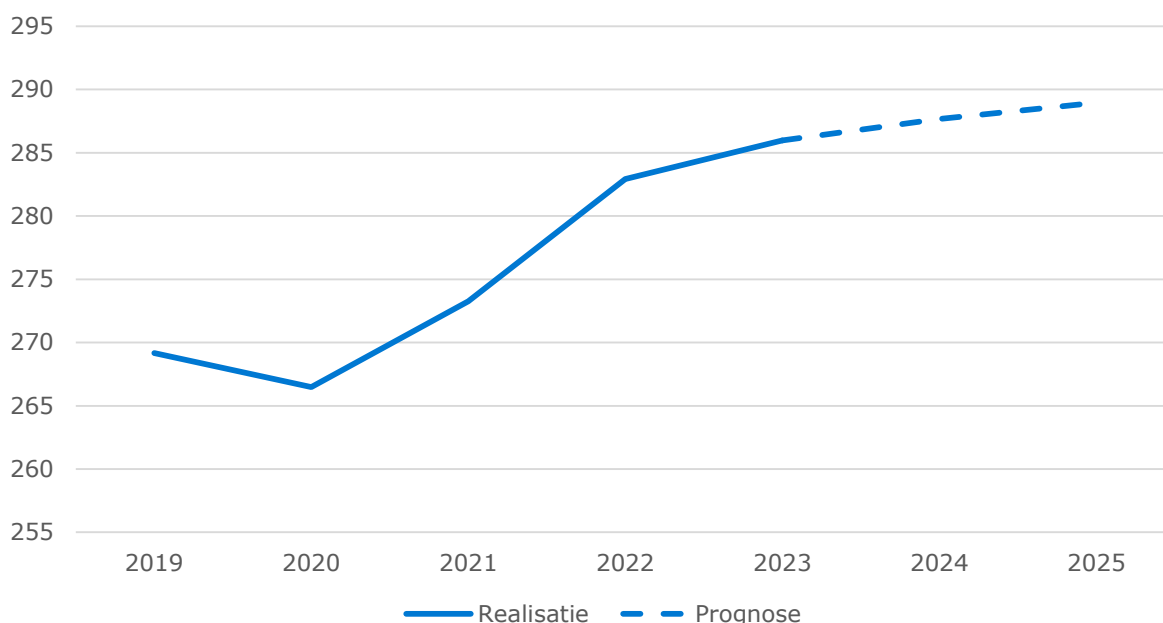
De economie kwam het afgelopen jaar duidelijk in een lagere versnelling. Marieke Schramm, arbeidsmarktadviseur bij UWV: "De lagere economische groei raakt de arbeidsmarkt in Friesland maar beperkt: de werkloosheid blijft laag. Er zijn juist grote personeelstekorten. Sommige bedrijven lopen inkomsten mis doordat zij hun vacatures niet kunnen vervullen. Door de vergrijzing is er de komende jaren ook veel vraag naar vervangend personeel voor de werknemers die met pensioen gaan. Voorlopig blijven de kansen voor werkzoekenden dus gunstig, mits zij goed aansluiten op de vraag van de arbeidsmarkt."

Gestage groei werknemersbanen in 2024 en 2025

De werkgelegenheid ontwikkelde zich in de afgelopen jaren behoorlijk positief. Zo groeide het aantal werknemersbanen in de arbeidsmarktregio Friesland in de periode 2020 – 2023 met 19.500 (+7,3%). De economie bleek weerbaar en herstelde snel van de twee crises die elkaar in korte tijd opvolgden (corona en energiecrisis). In 2023 kwam de ontwikkeling van de werkgelegenheid in een lagere versnelling terecht als gevolg van een beperkte economische groei en aanhoudende personeelstekorten. Het Centraal Planbureau (CPB) verwacht een gematigde economische groei voor 2024 (+1,1%) en 2025 (+1,6%). De arbeidsmarkt volgt met een gestage groei van de werkgelegenheid. Werkgevers vullen de groeiende productie slechts voor een deel in met een uitbreiding van werknemersbanen. Mede vanwege de krapte op de arbeidsmarkt zoeken bedrijven naar andere oplossingen om de productie te laten groeien. In de jaren 2024 en 2025 neemt het aantal banen van werknemers in Friesland toe met respectievelijk 1.700 (+0,6%) en 1.300 (+0,4%) en komt uit op 289.000.

Ontwikkeling werknemersbanen

Friesland, realisatie 2019 – 2023 en prognose 2024 – 2025 (absoluut, x 1.000)

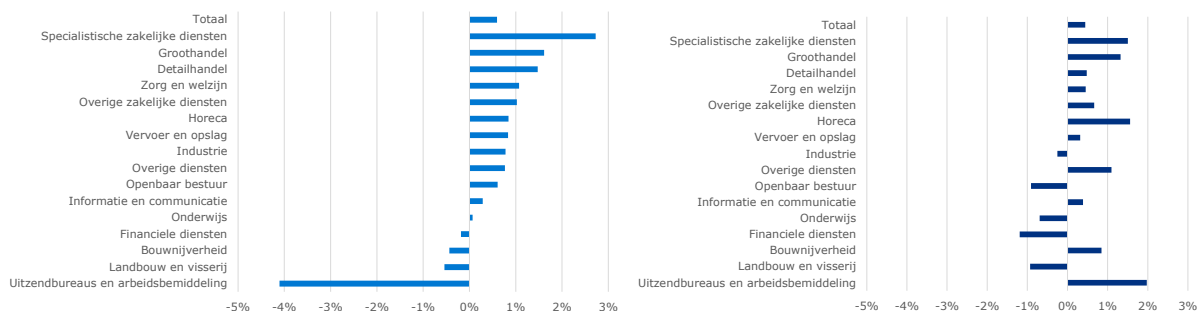
Bron: realisatie CBS, prognose Bureau Louter in opdracht van UWV

Kleine banengroei in meeste sectoren

Volgens de UWV Arbeidsmarktprognose groeit in de arbeidsmarktregio Friesland het aantal banen van werknemers in 2024 en 2025 in de meeste sectoren. In veel sectoren is het beeld redelijk in lijn met de gemiddelde groei. Grote uitschieters in positieve of negatieve zin komen minder voor dan in de afgelopen jaren. Een uitzondering hierop is de **uitzendsector** waar het aantal banen in 2024 - evenals in 2023 - nog flink afneemt. In 2024 groeit de werkgelegenheid vooral in sectoren als **specialistische zakelijke diensten** (+400), **groothandel** (+200) en **detailhandel** (+500). Ook de gestaag door groeiende werkgelegenheid in **zorg & welzijn** is belangrijk voor Friesland. Gezien het grote aandeel in de totale werkgelegenheid levert de banengroei in de zorgsector (+600) in absolute zin de meeste banen op. De toenemende bevolkingsgroei en de vergrijzing zijn belangrijke drijfveren voor de toenemende zorgvraag. Hoewel de werkgelegenheid in de zorgsector hierdoor blijft groeien, is het groeipad wel lager dan de afgelopen jaren. In 2025 valt in veel sectoren de groei van de werkgelegenheid terug, mede als gevolg van de aanhoudende personeelstekorten.

Procentuele ontwikkeling werknemersbanen per sector

Friesland, prognose 2023-2024 (links) en 2024-2025 (rechts)

Bron: Bureau Louter in opdracht van UWV

Licht herstel uitzendsector na turbulente jaren

Opvallend is de banenkrimp in 2024 bij de **uitzendbureaus** (-800). De uitzendbranche trilt nog na van enkele turbulente jaren met grote schommelingen in de werkgelegenheid. Veel uitzendkrachten werken op tijdelijke basis in horeca, industrie, transport, groothandel en landbouw en vangen daar de pieken en dalen in de productie op. De uitzendbureaus vormen daarmee een conjunctuurgevoelige sector die in de coronacrisis behoorlijk hard werd getroffen en in de daaropvolgende jaren juist weer flinke groei liet zien. De vraag naar uitzendkrachten neemt in 2024 verder af door de beperkte economische groei. Deze daling was al in 2023 ingezet. De sector heeft naast de zwakke economische groei ook last van de krapte op de arbeidsmarkt. Bedrijven zijn sneller geneigd zelf personeel in dienst te nemen. Daarnaast kunnen mensen die flexibel willen werken dit ook vanuit een zzp-constructie doen. Ook strengere wet- en regelgeving raakt de sector. Deze maakt uitzendwerk duurder en minder flexibel. In 2025 volgt, met een iets hogere economische groei, een licht herstel (+400). Maar naar verwachting komt het aantal banen op de middellange termijn niet terug op het niveau van voor 2023. Dit komt vooral omdat het moeilijker is om geschikte flexibele arbeidskrachten te vinden en te plaatsen, en deels omdat werkenden vaker kiezen voor vaste loondienst of ondernemerschap als zzp'er.

Lichte krimp in landbouw, financiële diensten, onderwijs en openbaar bestuur

Niet in alle sectoren groeit de werkgelegenheid in de jaren 2024 en 2025. In de sectoren landbouw, financiële diensten, onderwijs en openbaar bestuur krimpt het aantal banen licht.

De **landbouw** heeft te maken met de gevolgen van de hoge energiekosten en onzekerheden rond de stikstofmaatregelen. Hierdoor wordt een lichte krimp van de banen voor werknemers tot eind 2025 verwacht (-100 werknemersbanen). Ook in de **financiële diensten** neemt de werkgelegenheid iets af. Hoewel de sector niet te lijden had onder een banenkrimp tijdens de coronacrisis, zorgt verregaande automatisering dat het aantal banen verder afneemt (-100 tot eind 2025). In het **onderwijs** is in 2024 nog sprake van een heel lichte banengroei. Door het teruglopende aantal leerlingen neemt het aantal werknemersbanen in het onderwijs in 2025 af (-100). Tussen 2020 en 2023 groeide het aantal banen in het **openbaar bestuur** sterker dan de jaren ervoor. Er kwam veel werk bij overheden bij, bijvoorbeeld op het gebied van verduurzaming, de energietransitie en ruimtelijke ordening. Ook zorgde de coronapandemie voor veel extra werk bij de overheid zoals de uitvoering van diverse steunmaatregelen. Hoewel het openbaar bestuur voor grote opgaven staat, staat de werkgelegenheid onder druk door personeelstekorten. In combinatie met afbouwen van de werkzaamheden rond de corona-steun, krimpt het aantal banen in 2025 (-200).

De **industrie** heeft een zwaar jaar achter de rug. Deze sector heeft in Friesland een groot aandeel in de totale werkgelegenheid. Er zijn wel verschillen tussen de deelsectoren binnen de sector. Met name voor energie-intensieve bedrijven is de hoge energieprijzen een belangrijke remmende factor. De werkgelegenheid daalt vooral in de chemische industrie en in de overige industrie. Doordat in Friesland met name voedingsmiddelenindustrie ruim vertegenwoordigd is, wordt de werkgelegenheid beperkt geraakt. In 2024 is er zelfs nog een groei met 300 werknemersbanen; in 2025 krimpt het aantal banen echter wel licht (-100). De aanhoudende personeelstekorten stimuleren werkgevers vol in te

zetten op technologische ontwikkelingen, automatisering en digitalisering. Hierdoor blijft de arbeidsproductiviteit toenemen en zijn minder werknemers in de industrie nodig voor de productie.

Ondanks kleinere vraag blijft personeel nodig voor vervoer en opslag

De sector **vervoer & opslag** staat onder druk. Dit komt door een afnemende vraag bij opdrachtgevers in onder andere de bouw en industrie. Ook heeft de sector te maken met geopolitieke spanningen. Veel winkelketens hebben bijvoorbeeld last van de onrust in de Rode Zee, omdat er minder consumentengoederen worden vervoerd met containerschepen. Daarnaast zijn personeelstekorten een knelpunt voor de sector. Er werken relatief veel 55-plussers die binnen afzienbare tijd de pensioengerechtigde leeftijd bereiken. Vacatures zullen er dus zeker zijn om deze mensen te vervangen. De vraag is of deze vacatures ingevuld kunnen worden vanwege de personeelstekorten. Voor werkzoekenden betekent dit dat er nog steeds kansen zijn in de sector. Het aantal werknemersbanen in vervoer & opslag neemt in Friesland in 2024 en 2025 (+100) naar verwachting licht toe.

Groei werkgelegenheid vooral in Zuidoost-Brabant, Flevoland en Groot Amsterdam

In heel Nederland groeit in 2024 en 2025 het aantal banen – van werknemers en zelfstandigen samen – met 1,5% en komt uit op 11,7 miljoen. Dit zijn 9,1 miljoen werknemersbanen en 2,6 miljoen banen van zelfstandigen. De banengroei van werknemers doet zich voor in vrijwel alle regio's in Nederland. Alleen in Noord- en Zuid-Limburg neemt het aantal werknemersbanen licht af. In regio's als Midden-Limburg, Drenthe en Achterhoek blijft de banengroei beperkt. De regio's met de grootste groei van het aantal werknemersbanen zijn Zuidoost-Brabant, Flevoland en Groot Amsterdam. Regionale bevolkingsgroei of –krimp is een belangrijke verklaring voor het verschil in de regionale banenontwikkeling. De regionale bevolkingsgroei zegt enerzijds iets over de potentiële afzetmarkt voor producten en diensten, en anderzijds iets over het potentiële arbeidsaanbod. Bevolkingsgroei heeft een positief effect op de ontwikkeling van de werkgelegenheid in sectoren als detailhandel, horeca, onderwijs en openbaar bestuur. In Friesland groeit de bevolking minder hard dan het landelijke gemiddelde. Ook factoren als regionale sectorstructuur, ligging ten opzichte van landelijke en Europese economische centra, regionale marktgroei, beschikbare ruimte, ligging ten opzichte van snelwegen en opleidingsniveau van de beroepsbevolking spelen een rol in de regionale werkgelegenheidsontwikkeling.

Beperkte toename vacatures

Het aantal ontstane vacatures neemt – met 0,7% in 2024 en met 0,8% in 2025 – landelijk licht toe. UWV verwacht dat in beide jaren tussen de 1,4 en 1,5 miljoen vacatures ontstaan. Dat is zo'n 15% meer dan in 2019, kort voor het uitbreken van de coronapandemie. Het aantal ontstane vacatures blijft wel onder het niveau van 2022, toen de vacaturemarkt het hoogste niveau sinds 1997 bereikte. De verwachte beperkte groei in het aantal ontstane vacatures leidt niet tot een nog grotere personeelskrapte. Het CPB verwacht namelijk dat het personeelsaanbod in 2024 en 2025 toeneemt door een stijging van de werkloze beroepsbevolking.

Ruim 7 op de 10 Friesland tussen 15 en 75 jaar oud werkt

De beperkte groei van de werkgelegenheid de komende jaren heeft deels te maken met de lagere economische groei. Ook personeelstekorten spelen een rol. Hoewel de krapte naar verwachting het komende jaar wel iets afneemt, blijft het in veel sectoren lastig om personeel te vinden. Met een netto arbeidsparticipatie van 72,3% werken momenteel in de arbeidsmarktregio Friesland ruim 7 op de 10 mensen tussen de 15 en 75 jaar. Dit is in historisch perspectief een hoog aandeel. Anderen zijn (tijdelijk) niet beschikbaar voor werk. Kwalitatieve mismatch kan er verder voor zorgen dat de mensen die nog wel beschikbaar zijn voor werk, niet meteen inzetbaar zijn voor de openstaande vacatures. Dit houdt in dat het aanbod van werkzoekenden niet altijd aansluit op de vraag van werkgevers. De hoge arbeidsparticipatie en de mismatch zorgen ervoor dat er op de arbeidsmarkt weinig ruimte meer is voor verdere groei.

Personeelstekort remt groei en beperkt aanpak maatschappelijke uitdagingen

De krappe arbeidsmarkt drukt de werkgelegenheid, omdat bedrijven genooddaakt zijn andere oplossingen te vinden dan het aantrekken van nieuw personeel om de productie te laten groeien. Zo zetten sectoren als industrie, groothandel en vervoer & opslag in op automatisering. In sectoren waarin automatisering lastiger is door te voeren, zoals horeca, zorg & welzijn, onderwijs en specialistische zakelijke diensten, moet de toename van de productie worden opgevangen door het beschikbare personeel. Dit zorgt voor een toename van de werkdruk. De krappe arbeidsmarkt beperkt verder de overheid in de aanpak van maatschappelijke uitdagingen. Nederland staat de komende jaren voor flinke uitdagingen op verschillende beleidsterreinen, denk bijvoorbeeld aan de energietransitie, zorg, onderwijs, defensie en veiligheid. Hiervoor is veel personeel nodig. Een groot deel van de werkzaamheden vindt niet binnen de overheidssector zelf plaats, maar bijvoorbeeld in de bouwsector of installatietechniek. Personeelskrapte leidt ertoe dat er in de betrokken sectoren keuzes gemaakt moeten worden waar het schaarse personeel in te zetten.

Marieke Schramm: "Er zijn personeelstekorten in de zorg, onderwijs, ICT en techniek. De tekorten hebben nu al impact op de arbeidsmarkt. In heel Friesland gaan daarnaast de komende jaren ruim 1 op de 10 werkenden met pensioen. Deze werkenden zullen ook moeten worden vervangen als zij de arbeidsmarkt verlaten. Voor maatschappelijke opgaven als het bieden van zorg, bouwen van huizen, kinderopvang en onderwijs is voldoende personeel nodig. Dat biedt een uitdaging."

Aanhoudende krapte vraagt om creatieve oplossingen

Veel werkgevers kampen met personeelstekorten. Er is veel werk te doen, maar er is vaak te weinig personeel. Dit kan leiden tot een verlaagde productie en een verhoogde werkdruk. Personeelstekorten zijn niet alleen lastig voor werkgevers. Ook de maatschappij heeft daar last van. Zo hebben winkels en restaurants aangepaste openingstijden en vallen treinen en bussen uit. Basisvoorzieningen als de gezondheidszorg, veiligheid en onderwijs staan eveneens onder druk. Voor mogelijke oplossingen kunnen werkgevers inspiratie opdoen in het rapport '[Personeelstekorten aanpakken: 34 oplossingen voor werkgevers](#)'. Voor 14 beroepsgroepen maakte UWV daarnaast overzichten met [praktijkvoorbeelden van oplossingen](#) waar werkgevers mee aan de slag kunnen. Het gaat om voorbeelden van oplossingen die al worden toegepast door werkgevers of er liggen kansen om hiermee aan de slag te gaan.

Toelichting

- UWV publiceert jaarlijks de [Arbeidsmarktprognose](#) voor het lopende en het komende jaar. De UWV Arbeidsmarktprognose bestaat uit twee onderdelen:
 - een landelijke prognose van onder andere de aantallen banen en gewerkte uren voor 19 sectoren voor werknemers en zelfstandigen plus een vacatureprognose;
 - regionale prognoses van het aantal werknemersbanen per arbeidsmarktregio voor 16 sectoren.
- De werkgelegenheidsprognoses zijn uitgevoerd door de onderzoeksbureaus:
 - SEOR (Paul de Hek, Arie-Jan van der Toorn, Mark den Hartog)
 - Bureau Louter (Peter Louter, Pim van Eikeren).
- De vacatureprognose is uitgevoerd door UWV.
- Tegelijk met de UWV Arbeidsmarktprognose publiceert UWV op werk.nl een [Dashboard ontwikkeling werknemersbanen](#). Dit dashboard toont het aantal werknemersbanen per arbeidsmarktregio en per sector in de jaren 2016 – 2025.

Colofon

Uitgave

UWV *Afdeling arbeidsmarktinformatie en -advies*

Inlichtingen

Marieke Schramm
06 29 12 98 73
Marieke.Schramm@uwv.nl

Auteur

Marieke Schramm

Volg ons

Disclaimer

Alles uit deze uitgave mag worden overgenomen, graag zelfs, maar gebruikt u wel de bronvermelding.

UWV © Juni 2024